

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K;
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K.

Posredna številka 18 v.

Reklamacije se pošiljajo preko
nefrankirane pisne se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo,
izjave. Kmaloprihodna politična
(širina 88 mm) za enkrat 20 v.,
vsakrat po dogovoru.

75. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 24. julija 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Žitna carina.

Ko je bila v državnem zboru proračunska razprava, so socialno-demokratski poslanci vložili predlog, ki poziva vlado, naj odpravi do 30. julija 1910. žitno carino. Ker je draginja žita in moke dosegla nezasišano višino in se je v javnosti o njej razpravljalo na vseh koncih in krajih, se je moralo misliti, da so gospodje poslanci dovolj poučeni o visokih cenah in njih razlogih; saj je dolžnost poslancev, baviti se s tako važnimi vprašanji tudi če jih ne bi nihče silil na to. Vendar pa je proračunski poročevalec, nemško-nacionalni poslanec dr. Steinwender priporočal, naj se predlog odkaze odseku, in večina je res glasovala za to zavlačanje. Med tistimi, ki so glasovali za Steinwenderjev predlog, so bili tudi «opozicionalni» slovenski klerikalci. Vsled zaključenja državnega zbora je socialno-demokratski predlog takorekoč uničen, zakaj niti narodnogospodarski odsek, niti zbornica se ne moreta baviti z njim.

Vprašanje pa je, če je bil predlog socialnih demokratov opravičen in potreben. Ako se poučimo o tem, bomo tudi razumeli, če so imeli klerikalci s svojo obstrukcijo prav ali ne in če je Bienerth prav ravnal, ko je zaključil državni zbor.

Sedanje cene žita, moke in kruha so tako visoke, da že 40 let nismo imeli takih. Pšenica, ki se ima takoj dodati, velja 31 do 34 kron za 100 kilogramov; to je cena, ob kateri je beseda o draginji že več kakor opravičena. Toda lahko bi se reklo, da je prislo podraženje le mimogrede. V dveh do treh tednih bo končana žetev in tedaj se mora pokazati, če smemo vsaj za pol leta pričakovati brez ozira na spekulacijo, cenejši kruh.

Po dosedanjih poročilih in po splošni cenitvi bo letošnja žetev srednje vrste. Taka je bila baje

tudi lanska; zato je malo upanja, da bi se cene brez druge pomoči izdatno znižale. Toda vpoštovati moramo še druge važne pojave. Draginja ima že razne slabe posledice, med njimi tudi to, da ne more delavno ljudstvo kupovati toliko kruha, kolikor bi ga potrebovalo. Z drugimi besedami: Delavno ljudstvo mora že v mnogih krajih stradati. Kapitalistični svet izraža to na drug način. Dunajska «Neue Freie Presse», velekapitalističen list, piše, da se pokazuje važno dejstvo, da se zvišanje žitnih cen ne more več popolnoma prevladati na konzum. To se pravi: Konzum žita, odnosno moke in kruha se je močno znižal. Avstrijsko prebivalstvo ne more več prenašati vse draginje in si mora pomagati na ta način, da kupuje manj kruha kakor prej. Ker pa je ljudstvo v Avstriji že prej, v takozvanem normalnem času, porabilo splošno manj hrane, nego ljudstvo v Nemčiji, v Ameriki ali na Angleškem, mora biti sedanja ljudska hrana v splošnem absolutno nezadostna. Temu se pravi po domače stradanje.

To se lahko razume. Meseca januarja 1907., ko se nova žitna carina še ni mogla izražati v žitni ceni, je veljal metriški cent pšenice na Dunaju 16 kron 70 vinarjev, metriški cent pšenične moke št. 1 pa 28 kron 60 vinarjev. Danes se plača za metriški cent pšenice skoraj 34, za metriški cent moke pa 50 kron. Cena moke se je zvišala torej skoraj za 80 odstotkov, kapitalistična glasila pa napovedujejo, da bo še poskočila, češ zato, ker mlinska industrija ne more trajno delati z izgubo.

Cena na svetovnem trgu je seveda v prvi vrsti merodajna za ceno v Avstriji in ta je močno odvisna od spekulacije. Da igra tukaj brezvestno profitarstvo veliko vlogo, je znano; to oderuštvo se pa v kapitalistični družbi sploh ne da odpraviti; samo če pade kapitalizem, izgine tudi to brezdušno izkoriščanje. Toda poleg svetovne cene pride za avstrijski trg v poštev še dva faktorja;

pšenica iz inozemstva se poviša s tovarnimi tarifi in s carino. Za sto kilogramov moke se plača 6 kron 30 vin. do 7 kron 50 vinarjev, za 100 kilogramov rži pa 5 kron 80 vin. do 7 kron carine. Razume se, da se tudi domače žito, ki ne plačuje dolge vožnje po železnici ali po morju in tudi ne carine, podražuje za te zneske, ker se pridelava v Avstriji premalo žita, pa se vsled tega lahko prodaja za enako ceno kakor inozemsko. Za toliko, kolikor znaša carina, bi se torej cena moke — lahko znižala, če se odpravi carina.

Po starem tarifu je znašala carina za pšenico in rž 3 krone za 100 kilogramov. Ko je bil leta 1904. novi carinski tarif v državnem zboru na dnevnem redu, so se socialni demokrati navsomoč upirali zvišanju, toda bili so osamljeni. Agrarci so takrat trdili, da se izplača avstrijsko poljedelstvo šele tedaj, če doseže cena pšenice 26 do 27 kron za 100 kilogramov. S to trditvijo so tako imponirali meščanskim strankam, da so popolnoma pozabile na interese mestnega in industrialnega prebivalstva ter so dovolile vse, kar so zahtevali agrarci. Sedaj je cena, ki jo baje poljedelstvo potrebuje, že močno prekoračena in po sedanjih glasovih se je bati, da ostane tudi po žetvi na sedanjí višini. Tudi če odpade carina, je cena žita še višja nego so agrarci trdili, da mora biti.

Agrarci se torej sedaj ne morejo izgovarjati, da je carina za njihov obstanek potrebna. Pač pa je od znižanja žitne in krušne cene odvisno vprašanje zadostne hrane za tisoč in tisoč delavcev. Da je agrarno-klerikalna obstrukcija preprečila razpravo o socialno-demokratskem predlogu, je torej neodpusten zločin. Od vlade se pa sme zahtevati, da si sedaj, ko je poslala parlament domov, sama razbija glavo, kako doseže odpravo carine.

PODLISTEK.

Novo leto.

Dalje

Minka je premagala vzdih, ki ji je silil v dušnik. Vstala je, pa šla uredit toaleto. Udala se je, prepričana, da njen odpor itak ne zmaga. Bila je pa žalostna, ker je vedela, da ji bode ves večer hudo — — —

Dolgočasila se je na zabavi. Govorili so o rečeh, ki ji niso mogle izbaviti zanimanja ne iz srca, ne iz glave. Društvo je pelo, a njena ušesa so slišala samo nejasen šum. Prve ure je pretrpela — človek je močnejši nego misli sam — potem pa ji je bilo hujše od minute do minute. Po dvorani je šumela veselost glasneje in glasneje, pri nekaterih mizah se je že prelevila v razposajenost, ki je bila nalezljiva, pa je prišla sedaj tukaj, sedaj tamkaj nekoliko sosedov. Marsikdo se je osmelil, pa je glasno povedal dovtip, ki se drugače kolportira samo v najožjem krogu gosposkega omizja. Tedaj so se poslušalci glasno zakrohotali. Tudi ta najboljša družba vsega mesta je pozabila za nekaj časa na stroge zakone konverzacije in šege, in skozi otrpnjene oblike konvencionalnosti je izbijalo kar je najbolj človeškega. Minka pa je bila osamljena, kakor sedi v puščavi. In še bolj. Ako bi bila doma v svoji sobici, kjer ni toliko ljudi okoli nje, bi bila imela družbo svojih misli, blagih ali trpkih, tolažilnih

ali žalostnih, a vsekakor svojih, nepretiranih, v neizmernost se razlivajočih misli. Zazdelo se ji je, da je bolna. A bolnika spravijo v posteljo, ona je pa morala sedeti tukaj, kjer ji je bilo že bivanje neznosno, grozno. Z vso večjo silo se ji je dvigal v prsih obupni odpor. Zdajpazdaj je mislila, da mora poskočiti pa zakričati: Dosti je! Čemu me trpinčite? Nočem, nočem, nočem!

Slišala je že svoj krik, zopern in hreščec, videla je svoje lice, pretirano rdeče, nagubano, nelep. Videla je celo družbo, mahoma onemelo, začudeno, vprašujočo, kaj se je zgodilo, konsternirano, da je mogoče kaj takega.

A bilo ji je vseeno. Hotela je odtod, kjer ji je bilo hujše kakor v ječi. Kdo ima pravico, da jo zadržuje? Čemu so jo privlekli sem? Srečna hoče biti in lahko bi bila srečna. Kdo jim dovoljuje, da ji branijo? Dosti je, dosti. Noče več. Odtod! Za vsako ceno odtod! . . .

Toda to je bilo samo v njenih mislih. V resnici je pa ostala na svojem stolu, izmučena, trudna, brez energije. Prepuščena je bila sama sebi. Vsi, ki so se hoteli zabaviti z njo, so je polagoma zapustili, češ: Predolgočasno je. Mamica se je živahno razgovarjala z nekaterimi damami, oče je našel prijatelje, s katerimi je najprvo prebiral konservativno politiko, potem so se pa vdali taroku, ne da bi jih motil glasni šum. Zabava se je razvijala deloma po programu, deloma kakor je že prišlo,

Ura je bila polnoči. Glasno, kajti važni skok časa iz starega leta v novo je bilo treba primerno markirati. Seveda so ugasnile vse luči. Pa kmalu so jih zopet prižgali. Godba je zaigrala nekaj patriotičnega, po dvorani so zažvenketali kozarci; vse je bilo na nogah, od mize do mize so hiteli možiki in ženske, največ mladi, pa semtertja tudi kdo izmed starejših, trkali so, nekateri so se poljubovali, drugi so samo stiskali roke, vsi pa so čestitali v vseh mogočih modulacijah: Srečno, veselo novo leto.

Tudi k Minki so prihajali, veseli, razgreti, na pol pijani, vsakršni. In Minka je poslušala čestitke in britko ji je bilo v srcu kakor še nikoli ne. Veselo! Ha! Novo leto? Kaj naj bi bilo novega . . .

Tombola, ki je potrgala zadnje vezi stroge etikete, je bila kmalu končana. Tedaj je začel ples v salonu. Mama je vstala, pa je odpeljala Minko seboj. Dekle se je hotelo braniti. Plesala naj bi! Kakor da naj bi se norčevala sama iz sebe. In vendar je šla z materjo, pohlevno, kakor brez lastne volje. Prihajali so gospodje, poklanjali so se ji in Minka je plesala. In postalo ji je čudno. Slišala je godbo, ne da bi točno razločevala glasove, ali nekaj opojnega so vlivali zvoki v njeno dušo in v svoji slabosti se je popolnoma prepuščala prijetni hipnozi. Polagoma je izginilo vse, kar je bilo realnega, in naenkrat je bila v drugem svetu. To ni bil raj, ne deveta dežela. Pod častljivim starim drevjem ob skrivnostnih

Legar v carjevih ječah.

Batjuška Nikolaj se hoče ozreti po Evropi ter obiskati razne vladarje. Seveda bo na tisoče spiclov mobiliziranih, da varujejo dragoceno življenje moža, ki živi po vsem svetu tako ljubezem, da se ne upa napraviti koraka, če ne štrli okrog njega gozd bajonetov. Oficielni krogi bodo seveda navdušeni, ali pa se bodo vsaj tako kazali. Poglejmo, koliko razloga imamo, navduševati se za «slovanškega» carja.

O grozotah carjeve justice, ki deluje največ z vislicami, se objavili že mnogo statističnih podatkov, takih, da se strne človeku kri v žilah. Danes pogledjmo drugo poglavje.

Jekaterinoslavski gubernator Klingenberg je ogledoval gubernijsko ječo in naenkrat je umrl. V ječi se je namreč našel legarja. Vladni krogi so se silno razburili. Ko so umirali le jetniki, je bilo vse v redu. Če jih je vzela smrt, vsaj ni bilo treba več skrbeti zanje. Socialni demokratje so v dumai večkrat opisali grozne razmere in zahtevali pomoči. A vse je bilo zastoj. Gubernatorjeva smrt je pa vendar nekaj drugega kakor socialno-demokratska interpelacija in zdaj se je zazdelo glavni upravi jetnišnic potrebno, izdati obširen komunike, s katerim bi se rada oprala in dokazala, da ni kriva tifusa. Pravi, da je izdala več okrožnic ter ukazala večkrat mestnim oblastvom, naj kaj ukrenejo zoper epidemijo, a vse je bilo baje zaman, ker se število jetnikov silno množi in ker nedostaja ječ. Dne 1. svečana 1909 je bilo v ruskih ječah 181.437 jetnikov, to je dvakrat toliko kakor v začetku leta 1906. Zlasti od novega leta 1907. je naraščalo število jetnikov in od tistega časa se tudi širi legar. Na vrhuncu je bila epidemija julija 1908., ko je bilo 1284 bolnih na legarju. V jeseni je bolezen nekoliko odjenjala, po zimi je pa zopet zbesnela; meseca januarja 1909. je obolelo 923, svečana 2134, marca celo 2958 jetnikov. Ob koncu aprila so jih našli 2334, sredi maja 2108, na koncu maja se nad 2000.

Te številke kažejo grozne razmere. Nikjer ni več dežele, kjer bi divjal tifus epidemično. Mogoče je to le v državi, kjer so, kakor na Ruskem, ječe leglo legarja. V vlažnih, nečistih prostorih stisnjeni, brez zraka, brez svetlobe, brez zadostne hrane, so carjevi jetniki najpripravnější objekti za grozno bolezen. Nehote priznava poročilo jetniške uprave, da se ni storilo prav nič resnega zoper epidemijo in nič za olajšanja usode jetnikov. Uprava se tolaži, da je umrlo le 8 odstotkov bolnikov v Peterburgu, kakor da ne bi bilo že to dovolj grozno; molči pa o tem, koliko stotin jih je umrlo po ječah izven Peterburga.

Socialni demokratje so v duini podali pravo sliko jetnišničnih razmer. Podoben opis ima tudi

potokih niso plesale vile. A bilo je krasno. Blažen mir jo je objemal in čutila je bližino nečesa ljubega in dobrega. Plesala je kakor v sanjah in do zavednosti ji je prodiralo samo mehko prepričanje, da je človek lahko srečen. Menda je plesala z zatisnjenimi očmi in nič ni vedela, kdo je vodi skozi mešanico vrtečih se parov.

Godba je končala valček, voditelj je napovedoval četvorko in njen zadnji plesalec jo je uljudno odpeljal k mami. Kakor v omotici je sedla pa ni niti opazila, da stoji mladi koncipient dr. Golob v živahnem razgovoru pri materi. Komaj da se je malce osvestila, ko ji ga je mama predstavila. Dr. Golob je izpregovoril par fraz in potem je takoj prosil za četvorko. Mama ji je namignila, naj mu dovoli ples, kakor bi se bila zbala, da Minka odkloni.

To je osupnilo dekle. Nejasen, a močan sum ji je napolnil dušo. Reditelj je že postavljal pare v vrste. Tudi Golobu in Minki je odkazal mesto. Dekle se je moralo še enkrat vrniti po pahljačo, ki jo je bila pozabila na stolu. Tedaj ji je mati hitro pošepetala: „Bodi prijazna in pametna. Letos odpre svojo pisarno in po očetu dobi dve hiši.“

Minki je bilo, kakor da jo je kdo s polenom udaril po glavi. Zato so jo pripeljali sem! . . . Mehanično je plesala brez napake, kakor se deklamira pred učiteljem na pamet naučeno nalogo. Slišala je vse Golobove besede, prijazne, spoštljive, pa vendar po njenem mnenju predrzne in vsiljive. Da, vsiliti ji hočejo tega človeka in sam se ji hoče vsiliti. Vse skupaj je grda, pripravljena igra. In človek bi bil vendar lahko srečen na svetu! . . .

Konec prih.

časopis «Reč», ki pravi, da je pomanjkanje prostora v ječah neverjetno. Po dvakrat in trikrat toliko je jetnikov kolikor prostora. Ker se boje, da bi jim kdo ušel, se celice skoraj nikdar ne zračijo. Po cele tedne, včasih po cele mesece ne pride jetnik iz celice. Zdravniška pomoč je predpotopna. Če se kdo oglasi, da je bolan, se mu navadno ne verjame. Teško bolne vlačijo pred sodišče, bolniki leže z zdravimi skupaj. V Nikolajevu se je zgodilo, da so si bolniki iztaknili oči, ker si niso mogli drugače pomagati, da bi prisli v bolnišnico.

Kdaj bo konec teh grozot? Dokler vlada na Ruskem zistem, ki pomeče sto in sto tisoč ljudi, med njimi največ nedolžnih v ječe, ni upanja. Na vsakih 5000 prebivalcev pride dandanes na Ruskem jetnik; poprečno odpadeta na tri osebe dva dneva zapora. Ves civilizirani svet bi moral nastopiti zoper to brezvestno ubijanje, nihče ne bi smel občeovati z oficelnimi krogi v Rusiji, ampak če se celo svobodni ljudje valjajo v prahu pred okrvavljenim carjem, se daje samo potuha kronanemu hudodelstvu.

Politični odsevi.

* **Militaristični apeli** raste zadnje čase zlasti na morju. Avstrijska vojna uprava namerava prihodnja leta zgraditi sledeče barčice: 4 bojne ladje po 19.000 do 20.000 tonelat za 220 milijonov kron, 3 križarke po tipu «Admiral Spaun», vsaka po 3500 tonelat, za 26¼ miliona kron, dva donavska monitorja po 450 tonelat za 4 miliona; eno torpedovsko matico, 4000 tonelat, za 2¼ miliona; več torpedovk za odpito morje za 11 do 20 milijonov; 4 podmorska čolna za 6 milijonov. To bi bilo torej 270 milijonov izven navadnega mornaričnega proračuna. Avstrijska polovica bi imela na ta način plačati 174, Ogrska pa 96 milijonov. To so sudi glasovite anekdotične politike, radostni zlasti v času, ko ljudstvo radi draginje že ne ve, kaj naj počne. Da bodo naši patriotje z navdušenjem glasovali za vse militaristične zahteve, se pa razume.

* **Letošnji avstrijski «katoliški» shod**, vsakoletna parada klerikalcev, se bo vršil od 5. do 8. septembra.

* **Borovska poizkusila samomor.** V zaporu si je radi umora odvetnika Levickega zaprla Borovska poizkusila z iglo za lase odpreti žile, a je bila zasačena. S silo so jo morali obvezati.

* **Nemški minister dr. Schreiner** je te dni potoval po vzhodni Štajerski in zasliševal ondote Nemce po njihovih željah.

* **Srbsko posojilo.** «Tems» javlja, da se je doseglo med srbskimi delegati in zastopniki francoskih bank popolno sporazumljenje glede posojila. Srbija dobi 110 milijonov frankov posojila. Posojilo se najame šele na jesen, vendar pa dajo banke srbski finančni upravi že sedaj primeren predum. Pri denarni transakciji bodo vdeležene tudi petrogradske in druge ruske banke. Oj najetega posojila od 110 milijonov bo Srbija porabila 70 milijonov za zgradbo železnice.

* **Novo francosko ministrstvo.** Predsednik francoske republike bo poveril sestavo novega francoskega ministrstva Leonu Bourgeoisu, ako ta ne bo prevzel, bo šef ministrstva Briand.

* **Saborske volitve na Hrvaškem** so, kakor iz baje dobro informiranega vira poroča «Hrvatska», na vidiku. Morda se vrše že prihodnji mesec. Priprave so pri vladi v polnem teku. Vsekakor bi bile volitve pred jesensko rešitvijo ogrske krize. Na Ogrskem se pripravljajo za jesen usodepolni dogodki, in Madžari bi rabili v ogrskem parlamentu 40 sigurnih hrvaških glasov, kar pa je pri koaliciji izključeno. Pri volitvah bi vlada v zvezi s Frankovci uporabila vsa sredstva sleparije, prevare in terorizma, da dobi večino.

* **Ruski car** ne pride k avstrijskim cesarskim vajam. «Prager Abendblattu» poročajo z Dunaja, da v merodajnih krogih ni nič znanega, da bi se letošnjih cesarskih vaj v Vel. Mezeriču udeležil tudi ruski car. Pač pa so priprave za prisostvovanje cesarja Viljema v polnem tiru.

* **Proti obisku ruskega carja na Angleškem** je občinski svet v Portsmouthu ponovil demonstracijo. Seja je bila silno burna. Končno pa je bil spored za sprejem sprejet.

* **Položaj kralja Petra** postaja baje nevzdržljiv. Armada in velik del prebivalstva zahteva, naj se odstranijo morilci iz državne službe. Vedno bolj se boje novega krvoprelitja. Trdi se celo, da je kralj iz strahu pred protizarotniki pobegnil v Riliarsko banjo. Nasprotno pa groze zarotniki, da hočejo dokazati, da je kralj Peter se podrobno dogovoril s polkovnikom Miščem o umoru Aleksandra in Drage in da je v Genfu dobil vsote, da so podkupili vojake in sluga.

* **Maroko.** Uradno se poroča iz Madrida, da se je vršil resen boj pri Mellili in da so imeli Španci izdatne izgube.

* **Novi perzijski šah** je ukazal regentu, naj se hitro skliče državni zbor in senat. Novi šah se je kronal 22. t. m. Zunanje zadeve je prevzel Nasser el Milk. — Stari šah se poda najbrže na Krim.

Svoje naročnike prosimo, da odpošljejo takoj naročnino za „Rdeči Prapor“.

Dopisi.

Trst. (Narodno sovraštvo nad vse!) Pretečeno nedeljo se je vršila mednarodna kolesarska dirka za tržaški «kampionat». Dirko je vprizorilo tržaško italijansko kolesarsko društvo «Liberi e forti». Pot, katero so morali dirkati prevoziti, je bila z Grete pri Trstu na Kontovelj, Prosek, Nabrežine, Proseka, Opčin in po novi občinski cesti do Trsta. Dirka se je začela na vse zgodaj. Pri dirki se je pripetilo — kakor navadno ob takih prilikah — nekoliko nezdod. Zlasti ena velika. Italijanski kolesar Marchetti je po poti, ki vodi z Opčin v Trst, zadel v mali dvokolesni voziček, s katerim se je vračala pridna Kraševka domov iz Trsta, kamor je bila pripeljala mleko. Italijanski listi so pripovedovali, da so slovenski narodnjaki nalašč poslali nekoliko Kraševcev s takimi vozički na pot, da so tako ovirali kolesarjem dirko. Nam se zdi to seveda nemogoče, zlasti še, ker je bila dirka mednarodna in so se je udeležili tudi slovenski kolesarji. Sicer je pa navadno ob času; ko se je nesreča pripetila, vsak dan na tisti poti vse polno Kraševcev in Kraševk, ki se z vozički vračajo domov. Bolj verjetno je, da se je žena z vozičkom držala desne strani ceste, kakor je na Goriškem za cestno policijo predpisano in da se je držal Marchetti, doma iz Vidma, leve strani, kakor je navada v Italiji, ker ni poznal avstrijske navade. A ko sta se hotela drug drugemu izogniti, je vsled konfuzije nastala nesreča, ki bo stala kolesarja Marchettija zelo drago. Drugo pa je, da so našli pot z Nabrežine na Prosek posuto z neštevilnimi žebli, ki so se zadirali v obroče in so kolesarji padali. Da je bila pot kar nasuta z žebli, je za enkrat dokazano. Vprašanje je sedaj, kdo jih je natrosil. Italijanski nacionalni listi pravijo, da so naredili to slovenski narodni kolesarji in sicer zato, da se masčujejo nad Italijani, ki so par nedelj prej topli posamezne Sokolce. «Edinost» pa trdi, da so naredili to Italijani in sicer zato, da bi imeli potem priliko pripovedovati o barbarstvu Slovencev ter ščuvati proti njim Italijane. — Mi ne bomo reševali vprašanja, kdo je trosil žeblje. Stvar je samanasebi tako perfidna, da si je ne upamo naložiti pristašem ne ene, ne druge narodne stranke. Ampak ta perfidija je vendar jasen dokaz, kako da se posega z narodnim sovraštvom tudi v najmanj politične prireditve, kako se hoče na vsak način kovati kapital za narodno sovraštvo, kako da se ne izpusti niti najmanjše in najmanj prilicne prilike, da se neti že itak do vrhunca dospelo barbarsko sovraštvo med tržaškima slovenskim in italijanskim elementom. Kako težavno je bilo delo, predno se je posrečilo socialni demokraciji zatreti med delavstvom nekdanje nad vse ostudno narodno sovraštvo, predno se ji je posrečilo ublažiti odnose med tržaškim slovenskim in italijanskim ljudstvom, ki je vsled razmer prisiljeno skupaj in drugo od drugega živeti. Sedaj pa napenjajo narodnjakarji obeh narodov vse moči, vse sile, da bi porušili plemenito delo socialne demokracije ter da bi pahnil Trst za par desetletij nazaj, ko se v mestu sploh ni smelo govoriti slovenske in ko mešan ni smel v okolico. Najžalostnejše je pri tem, da ne čutijo ne eni, ne drugi hujšakel barbarizma svojega početja in da še lepo število prebivalstva, ki se naslaja ob takih tolovajskih izbruhih narodnjakarske politike.

Domače vesti.

— **Dr. Ribar**, ki v državnem zboru zastopa tržaško okolico, je kar na mah prišel ob spomin. Na shodu, ki ga je bil sklical pretečno nedeljo v tržaški «Narodni dom», je govoril tudi o bivšem ministrskem predsedniku Becku. O njem je povedal, da se še ne ve pravzaprav, zakaj je odstopil od vlade — to bo treba seveda poslanca Rybaru ob priliki povedati — da je bil mož, ki je uvideval, da se ne sme samo obljubljati, ampak tudi kaj storiti ter da se moramo tržaški Slovenci zahvaliti Becku, ako smo na solškem polju dobili pravice. Nekdaj je Rybar na shodih pripovedoval, da je le on vse naredil, da smo dobili tržaški Slovenci na solškem polju nekoliko pravice. Takrat je bilo zavladalo načelo, da moramo biti hvaležni Rybaru. Na shodih je pripovedoval gospod dr. Rybar, da mora Beck pasti, da je sovražan Slovanom, da ni moč beseda, ker vedno obljublja, ne da bi tudi kaj storil itd. In «doli z Beckom», «proč z Beckom» ni bilo ne konca ne kraja na shodih, kjer je znal Rybar imenitno ščuvati ljudstvo proti Becku. Sedaj pa, ko Becka ni več, sedaj je postal na mah moder in razumen ter pravičen mož in Rybar mu trosi hvala iz polne vreče. Pač klavrna in smešna je politika velikih narodnih politikov a la dr. Rybar.

ki ne vedo kaj hočejo, ne vedo kam in kaj bi s svojim mandatom. O njegovih poslušalcih bi se lahko zapelo s beneskim Goldonijem: »Povera gente, mal governada, mal imparada, ben imbroiada. Povera gente...»

— **Javen shod** je sklical dr. Otokar Rybař v »Narodni dom« v Trstu, da tam poroča o parlamentarnem položaju. Tam je dr. Rybař predlagal in je shod sprejel sledečo resolucijo:

»Volilci zbrani na zadnjem shodu dne 18. julija v »Narod. domu« v Trstu, jemljejo poročilo drž. posl. dra. Rybařa na znanje;

obžaljujejo, da je radi obstrukcije v državnem zboru prišlo po zaključku istega do nesrečne in narodnim interesom škodljive polemike med nekaterimi slovenskimi poslanci in glasili domačih strank na očevidno veselje in korist vlade in Nemcev;

izražajo željo, da vsi jugoslovanski poslanci ostanejo združeni v »Narodni zvezi« in da v tem vevlažnem momentu nastopajo složno in eventuelno z najostrejšimi sredstvi proti sedanjemu germanizatoričnemu vladnemu sistemu, podrejujoč svoje strankarske interese boju za narodno in politično enakopravnost vseh v Avstriji tlačenih in zanemarenih narodov;

prepuščajo naposled držav. poslancu dru. Rybařu, da v slučaju razdružitve »Narodne zveze« izvaja tiste posledice, ki jih zahtevajo oziri na narodne interese tržaškega Slovenstva.

Obračajte to resolucijo kamor jo hočete, pa ostane konfuzna. In kaj pove? — Prišlo je do polemike med liberalci in klerikalci in to boli Rybařa. Razumemo. Kadar ni take polemike, ni treba pokazati barve, človek je lahko tukaj in tam, lahko je liberalci in klerikalci obenem in politično se ta »sloga« v Trstu imenitno rentira. Ampak od resolucije bi se smelo vendar zahtevati, da bi povedala, kaj sodi o obstrukciji in kaj sodi o zaključku parlamenta. Ljudstvo, tudi tisto, ki ga zastopa dr. Rybař, ima menda še druge interese kakor polemiko med »Narodom« in »Slovincem«. Kaj misli dr. Rybař n. pr. o trgovinskih pogodbah? Kaj se mu zdi o socialnih zakonih, ki so bili na dnevnem redu, pa so vsled obstrukcije, oziroma vsled zaključčenja parlamenta podli pod mizo? In kaj bi znal dr. Rybař povedati o vladi? Ali je imel Bismartha prav, da je zaključil državni zbor ali ne? Ali je bila njegova taktika napram obstrukcionistom prava ali ne? To so le tako nekatera vprašanja, ki zahtevajo jasnega odgovora, resolucija pa kar molči o njih. Dr. Rybař bi rad bil diplomat in rad bi sedel na dveh stolčkih pa se ne zameril nikomur. No, nekajčasa zaleže taka taktika, ampak če se razmakneta stolčka...?

— **Slovenski klub** so ustanovili slovenski narodni poslanci v tržaškem deželni zboru. Predsednik je Rybař, podpredsednik Slavik, tajnik pa Wilfan.

— **V tržaški municipalni odbor** kandidirajo slovenski narodnjaki Gorjupa in dr. Slavika.

— **Novo podzemeljske jame na Dolenjskem.** Večja družba iz Ljubljane je našla, kakor poroča praska »Union«, v Mali gori med Dobropoljem in Laščami 7 doslej še nepreiskanih podzemeljskih jam. 4 so bile vobče še neznane. Te jame spadajo k globokim predorom. V nekem takem predoru (za Celom) so našli v globočini 20 m več parov jelenjih rogov, katerih starost se ceni na 200 let. Pri tej priliki so si raziskovalci teh jam tudi nekoliko natančneje ogledali podzemeljsko jezero, katero je odkril častnik Pirc 3. t. m. v Finkovi jami pod Stenami. Dosedanja raziskavanja, ki se bodo pa nadaljevala, kažejo, da leži pod Malo goro cel velik sistem različnih jam.

— **Ponesrečena turista na Triglavu.** V torek dne 20. t. m. ob 5. popoldne sta v hudi nevihti plezala turista Karel Plachinger in Viljem Lass, učitelj na Dunaju, po severni steni na Triglav. Navezana sta bila z vrvo drug na drugega. Med plezanjem je spodrsnilo Lassu in je z višini 25 m padel v globočino. Nekaj časa je še klical na pomoč, kmalu pa je utihnil in izdihnil. Plachinger je nevarno poškodovan, vendar pa je še upanje, da bo okrevalec.

— **Dr. Slajmerjeva vila v Vratih** je po poročilih znanega župnika Aljaža dodelana in letos vsem turistom odprta. — Svet za nov Aljašev dom na griču proti Triglavu, je že planiran (zravan), delajo betonske stene itd. Dolg bo 16 metrov, širok 10 metrov, pritličje zidano, prvo nadstropje leseno z 10 sobami, podstrešje tudi leseno s skupnimi ležišči in shrambami. Dom bo letos že pod streho. Tudi povečanje Triglavske hiše dobro napreduje.

— **Nesreča na železnici.** Pred železniškimi prečnicami na Lavi ob progi Celje—Petrovče se je splasil pred mimovozečim vlakom konj Franca Jagra, ki je vozil domov svojega strica A. Ahaca in neko 20letno deklico domačinko. Vrgel je voz čez prečnice, pri čemur je padel Ahac pod vlak in dobil tako hude poškodbe, da je v kratkem umrl. Jager in deklica sta ostala nepoškodovana.

— **Smrti padec.** Franc Tomažič, 21letni hlapec pivarne Dreher v Trstu, je padel med vožnjo s tovornega avtomobila, zadel z glavo ob rob trotoarja ter obležal mrtev na tleh.

— **Nesnano utopljenko,** staro okoli 26 let, so potegnili pri brvi v Celju iz Savinje.

— **Pogreba** se od 4. t. m. umobolna Frančiška Hogejeva iz Malgerna pri Kočevju. Njeno

bivališče naj se naznani okrajnemu glavarstvu v Kočevju.

— **Ponesrečil se je** dne 16. t. m. v Kumeni na Štajerskem pri streljanju neke petine delavec Andrej Vurz. Užgal se mu je smodnik in pri tem je bil na obeh očesih tako ranjen, da bo bržčas izgubil vid.

— **Ljubljanski vodovod** se podaljša do novih vil ob cesti na Rožnik.

— **Kapelica na Friškoven** se prenese na Hafnerjev svet. Zgradi se kakor sedaj ali pa v renesančnem slogu. Tako je sklenil pobožni mestni svet ljubljanski, da si pridobi kaj zaslug v nebesih.

— **Mestnega inženirja** nastavi ljubljanska občina. Natečaj se razpiše v 14 dneh.

— **Za odpravo smodnišnic z ljubljanskega polja** je mestni svet sprejel resolucijo, ki opozarja na nevarnost, pretečo mestu od smodnišnic v taki bližini. Dr. Oražen je predlagal resolucijo v jako ostri obliki, po županovi zahtevi se je pa ublažila.

— **Mladiki** je ljubljanska občina zagotovila učne prostore za njeno zasebno ljudsko šolo. Telovadba na pedagoškem tečaju višje dekliske šole — ki ni za proletarske hčere — se razširi na 1 do 2 uri na teden.

— **Dijaški in ljudski kuhinji** v Ljubljani je dovolil občinski svet l. 1908 podporo 100 K, ki je zapadla, ker se ni dvignila pravočasno. Predstojništvo dijaške in ljudske kuhinje je vložilo prošnjo, naj se kljub temu podpora izplača. Občinski svet je sklenil, da se podpora ne izplača.

— **Razširjenje podzemeljskega elektrovnodnega omrežja.** Od Marijinega trga do Gradišča se položi nov kabel, napravi se v Gradišču novo električno napajališče. Stroški bodo znašali 17 tisoč kron.

— **Mestna zastavljalnica** se napravi v Ljubljani, ker je vlada pritrdila ustanovitvi.

— **Novo poštno filialko** zahteva ljubljanska občina ob križišču Tržaške, Rimske in Bleiweisove ceste.

— **Nesreča s puško.** Neki deček je v šali meril s puško na dvanajstletno Jožefo Primožič v Trstu, puška se je sprožila in puškina zrna so zadela deklico, katero so z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico.

— **Umor kočijaža.** V nedeljo sta najela brata Janez in Franc Venc iz Litije kočijaža Andreja Zupančiča, da ju pelje v Radohovovas. Takoj v začetku sta mu dala 14 kron za vožnjo. Ko sta se peljala pri gradu Selo do gozda, sta napadla kočijaža Zupančiča, streljala na njega in ga oropala, nakar sta zbežala v gozd. Orožniki iz Zatičine so ju pa kmalu izsledili in sta napadalca sedaj že v zaporih v Višnji gori.

— **Utonil je** v Catežu ob Savi pri kopanju Josip Hlaušer, 19letni zidarski pomočnik z Dunaja. Vse se je tako hitro zgodilo, da mu tovariši niso mogli priskočiti na pomoč. — V Ižici je pa utonil 19letni mizarski pomočnik Lovro Zajec iz Ilovice. V vodi ga je prijel krč kar nenadoma. Njegov prijatelj Fran Kramar ga je hotel rešiti, pa se ga je Zajec tako oklenil, da bi oba postala kmalo žrtev vode. Le z veliko silo se je Kramar rešil gotove smrti, ter se oprostil iz rok se potapljajočega.

Zadnje vesti.

Tržaški deželni zbor.

Trst, 23. julija. Včeraj je imel novo izvoljeni tržaški deželni zbor prvo sejo in prvi škandal. Otvoril je sejo namestnik princ Hohenlohe, ki je povabil poslanca pl. Budinicha, da prevzame starostno predsedništvo ter drja. Orio in dr. Wilfana, da nastopita kot perovodje. Budinich se je v svojem pozdravnem govoru spominjal bivšega župana in glavarja Sandrinellija ter je izrazil upanje, da bo delovanje deželnega zbora plodonosno. Po volitvi dveh verifikacijskih odsekov je vložil dr. Rybař interpelacijo radi dogodkov ob nedeljskih kolezarski dirki. Interpelacija protestira proti obdolžitvam italijanskih nacionalnih časopisov ter zahteva strogo preiskavo. Ko se je čitala resolucija, je bilo na galeriji žvižganje in tuljenje, ki se je pozneje nadaljevalo še na ulici.

Istrski deželni zbor.

Koper, 23. julija. Namestnik princ Hohenlohe je včeraj ob 11. dopoldne otvoril istrski deželni zbor, ki se je sešel v gledališki in redutni dvorani v Kopru. Zborovalo je 43 poslancev. Princ Hohenlohe je pozdravil zbor italijansko in hrvaško ter naznanil, da je cesar imenoval dr. Rizzija za glavarja in dr. Laginja za njegovega namestnika. Govoril je potem o novem volilnem zakonu, ki ima baje nalogo, napraviti narodni mir in vstvariti podlago za rešitev narodnega vprašanja v deželi. Potem je govoril o slabi letini zadnjih let ter o vinski krizi, izražajoč nado, da bo skupno delo premagalo gospodarske težave. Ko je še predstavil dvornega svetnika Fabijanija, sta govorila glavar dr. Rizzij in namestnik dr. Laginja. Potem so poslanci storili obljubo. Za zapisnikarja sta bila izvoljena poslanca Festi in dr. Pesante. Volilni spisi o volitvah, proti katerim so vloženi protesti, so se izročili verifikacijskemu

odboru, ki šteje 7 članov. Seja se je zaključila ob 12. opoldne. Prihodnja se naznani pismeno.

— **Bosenski železničarji.** Sarajevo, 23. julija. Pri skupnem finančnem ministru, baronu Burianu, je bila včeraj deputacija bosenskih železničarjev, ki mu je vročila spomenico radi vračuna službenih doklad v penzijo. Burian je odgovoril, da bo čim prej in ugodno rešil stvar.

— **Potok poniknil.** Višnica, ki teče mimo Zatičine čez Mrzlo Polje v Krko, je propadla v podzemeljski jami. Če ne bi bil ostal drugi rokav, bi bila to velika katastrofa za ves kraj, ki nima druge vode ne za pijačo, ne za gospodarstvo. Višnica žene sedem mlinov, ki si sedaj z drugim rokavom le deloma malo pomagajo. Kolikor se more presoditi, je pod zemljo zelo velika jama. Opomniti je treba, da se je to zgodilo že dne 8. t. m. in sicer ponoči, a komisija pojde šele v ponedeljek, 26. t. m. da dožene, kaj je in kaj bo treba storiti.

— **Ljubljani car.** London, 23. julija. V zbornici je zahteval nacionalist Dillon, naj vlada popelje ruskega carja po londonskih ulicah, potem se bo ruski car prepričal, kako ga spoštuje angleški narod. Predlog socialistov, naj se v znamenje protesta proti obisku ruskega carja zavzre proračun, je bil odklonjen s 187 proti 79 glasovom.

— **Krešćansko vprašanje.** Carigrad, 23. julija. Odgovor Turčije na noto zaščitnih držav, se je sinoči izročil poslanstvu. Turčija izjavlja v svojem odgovoru, da jemlje zagotovila vlad o varstvu sultanovih suverenitetnih pravic na znanje in izreka svoje prepričanje, da se mislijo s tem tudi meščanske pravice mohamedancev. Turčija vidi edino rešitev vprašanja in težav v tem, da se napravi za otok nekaka avtonomija, toda s sedanjim položajem se kršijo sultanove vladarske ter mednarodne pravice. Ne more se več trpeti, da bi se tretja država vmešavala v upravo otoka. Le če se to preneha, se Turčija lahko ogreje za avtonomijo na podlagi svoje suverenitete.

— **Solun,** 23. julija. Krešćanski odbor za svobodo in neodvisnost se je podal v pogajanje z Mladoturki, da se doseže mirna sprava. Krešćani zahtevajo brezpogojno avtonomijo za to da ostanejo v turški državni zvezi.

— **Turška slavnost.** Carigrad, 23. julija. Današnja prva obletnica ustave v Turčiji se je nad vse slovesne praznovala. Ves Carigrad je v zastavah. V sultanovi navzočnosti se je položil temeljni kamen za spomenik svobode. Mladoturski odbor je izdal oklic, v katerem omenja dogodke z dne 13. aprila, ter obžaluje poboje v Adani, potem pa poziva vse prebivalstvo, naj pozabi na preteklost ter naj v slogi deluje v prid domovini. — Sultan je ogledal veliko vojaško parado, pri kateri je bilo tudi 72 bolgarskih častnikov navzočih.

— **Marokko.** Barcelona, 23. julija. Mostvo infanterijskega prapora, ki je imelo oditi v Melilo, je žugalo polkovniku in drugim častnikom z bajonetom. Končno se je posrečilo napraviti red. Vojakom so se vzeli vsi naboji.

— **Madrid,** 23. julija. Ko se je imel vojaški vlak odpeljati na Malago, so družine vojakov poizkusile, zadržati vlak. V nastali rabuki je bilo več oseb ranjenih; 18 so jih aretirali.

— **Kralj Peter.** Belgrad, 23. julija. Na poti v Ribarsko Banjo je kralj Peter dvakrat omedlel. Sploh je Petrovo zdravje omajano, ni pa nevarnosti.

— **Turčija.** Carigrad, 23. julija. Šefket paša ima postati vojni minister. — Vlada je odpoklicala iz Perzije vse vojaštvo, izvzemši oddelek, ki ima varovati konzulate.

— **Maroko.** Pariz, 23. julija. Iz San Sebastiana se poroča: Boji v Melili in revolucionarni pojavi v deželi so silno učinkovali na španski dvor. Kralju Alfonzu se ni moglo več zatajevati, da se je Maročanom posrečilo, vzeti Špancem dva topa. Španske izgube še niso točno znane. Ministrski svet je sklenil, da pošlje 40.000 mož v Melilo. Vpeljala se je sila stroga časniška cenzura.

— **Uredniku Imparcialu** je pripovedoval neki general, da so Maročani mnogo izgubili od španskih topov, toda tudi Španci so imeli velikanske izgube. Maročani, ki so imeli nemara 10.000 mož, so neprenehoma dobivali pojačanje. Vse kaže, da je položaj mnogo slabši, nego se je začetkom mislilo. Za vojaške transporte bodo poslej zapirali kolodvorce. Kralj je odložil potovanje na Angleško.

Umetnost in književnost.

— **«Naši Zapiski».** Socialna revija. Dvojnata številka 7. in 8. ima sledečo vsebino: Dr. Ivan Prijatelj: Govor o Zupančiču. — Dr. Fr. Kidrič: Epilog k Trubarjevemu zborniku. — Pregled. — Zadrugništvo. — Tehnika. — Biologija.

Proda se posestvo

v Zagorju ob Savi

8-1

blizu farne cerkve in pet minut od rudnika oddaljeno, ki obstoji iz dveh hiš, enim hlevom in lepim vrtom okrog hiš. V hišah stanovanje za štiri družine. Proda se po nizki ceni. Več se izve pri M. Čobalu v kons. društvu v Zagorju.

Strokovni pregled.

Skupina uslužbencev glavnih skladišč v Trstu je imela v nedeljo svoj izredni občni zbor. Izvoljen je bil na tem občnem zboru nov predsednik in sicer soglasno deželnozborski poslanec, sodrug Viktor Perez. Nato je bil izvoljen posebni odsek, ki ima nalogo sestaviti na podlagi želja in potreb delavcev posebno spomenico, ki se ima vložiti vodstvu glavnih skladišč, da se doseže za nekatere skupine delavcev nekoliko izboljšanj.

Podružnica zveze pekarskih delavcev v Trstu vabi vse svoje člane na izredni občni zbor, ki bo v četrtek, dne 29. t. m. ob 10. zjutraj v „Delavskem domu“ ul. Boschetto 5, II. nadst. s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Naš varstveni zakon v državnem zboru in meščanske stranke; (poročja poslanec, sodrug Valentin Pittoni); 3. Nadomestne volitve v odbor; 4. Slučajnosti. Dnevni red je tako važen, da pričakuje vodstvo zaradi tega mnogobrojne udeležbe.

Odbori vseh strokovnih organizacij v Trstu so vabljeni na sejo, ki bo v soboto dne 24. t. m. ob 8. zvečer v Delavskem domu.

Skupina kemičnih delavcev v Trstu vabi vse člane na občni zbor, ki bo v nedeljo dne 25. t. m. ob 10. dopoldne v „Delavskem domu“.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo

Ceniki zastoj in
poštne prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko „Union“, ker te ure so najbolj trpežne in natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
„Union“ v Bielu in
Genovi. 40—18

Modna trgovina.

P. MAGDIĆ

Ljubljana

nasproti glavni pošti

priporoča: 35—13

vse modne in nakitne predmete, potrebščine
za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze,
hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine,
zastave, trakove in znake.

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek
: za gospode :

Vse vrste klobukov za gospode in otroke,
tkano barvasto in belo perilo, kravate, ro-
kavice in vse športne in toaletne predmete.

Globoko izpod cene

prodajam zaradi pomanjkanja prostora ravno došle spomladne in letne obleke, površnike, dežne
plašče za gospode in dečke. Najmodernejša konfekcija za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina

v Ljubljani

A. Lukić

Pred škofijo števil. 19.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Nizke cene! Velika suknena zaloga!
Priporočljiva slovenska trgovina za moško
in žensko blago pri

sv. Cirilu in Metodu

Ljubljana, Singerjeve ulice 1.

Ustanovljena 1847.

Žovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-
spoke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški yoziki i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Nova Lenasi & Gerkman Nova
slovenska trgovina Ljubljana vokal Stritarjevih
in Lingarjevih ulic priporoča slovenska trgovina

za pomlad in poletje
vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.

Cene solidne in postrežba točna.

Kmečka delavska
gospodarska zadruga
v Dobravljah, Goriško.

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ustanovljena l. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
po jako zmernih cenah.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
dosedanjim vinskim odjemalcem, po-
sebnemu občnemu konsumnemu društvu v
Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji,
zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča
veliko množino še neprodanega vipav-
skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
Šmarji, Rihemberga, Kamnja in bližnjih
vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
Štajerskem, Koroskem in drugod.

44 Zadržno vodstvo.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša trrdka za
naročevanje ovr. nakupovanje

Čoplov za pleskarje, sobne slikarje, sidarje, mizarje.
Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8,
in 1 kg. 104—64

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnega, brezbarvnega in barvastega za
pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Ustanovljeno
l. 1882.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
l. 1882.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.